

De Noord presenteert zich

- TEKST : TEAM TELEN MET TOEKOMST
- FOTO'S : PPO

In een aantal afleveringen van de nieuwe rubriek Praktijknetwerk Telen met toekomst zullen de deelnemende bedrijven zich presenteren. Ook de onderwerpen waarmee de regio's aan de slag gaan komen aan bod. In de vorige aflevering stond De Zuid centraal; deze keer komt studiegroep De Noord in beeld.

WAAR GAAN WE AAN WERKEN

De studiegroep De Noord bestaat uit 11 deelnemers en wordt begeleid door Elaine Vlaming van PPO De Noord en Bert van der Weijden van DLV. De studiegroep bestaat uit een diverse groep telers. Hun leeftijden variëren van begin 20 tot 46 jaar en op hun bedrijven staan zeer verschillende teeltplannen. Een aantal deelnemers heeft al eerder meegedaan aan praktijkgroepen, zoals het oude project Telen met toekomst en Praktijkcijfers 2. De hoofdthema's van het project zijn gewasbescherming en bemesting. Daarnaast zullen ook onderwerpen als composteren aan de orde komen. Elaine Vlaming: "We zijn natuurlijk pas gestart, dus een strak omlijnde planning voor de komende drie jaar is er nog niet. Wel is duidelijk dat we als telers en begeleiders veel van elkaar kunnen leren." In de bijeenkomst van de groep is gesproken over gewasbescherming. Hier bleek gelijk dat het heel verhelderend kan zijn om informatie uit

te wisselen. Zo kwam aan het licht dat er veel verschil bestaat in de hoeveelheid middelen die de deelnemers in het dorpelbad gebruiken. Om elk bedrijf een goede keuze te kunnen laten maken zijn vervolgens de standaardadviezen doorgesproken en zijn tabellen met de werking van de afzonderlijke middelen bekeken. Ook bij de vuurbestrijding bleken er grote verschillen te zijn in het aantal bespuitingen en de gebruikte middelen. Tijdens het groeiseizoen gaat de groep op het veld kijken of dit tot verschillen in vuuraantasting leidt. Een ander onderwerp was het gebruik van groenbemesters tegen aaltjes. Groenbemesters hebben niet alleen gevolgen voor de aaltjespopulaties; sommige geven ook mogelijkheden om wortelknucruiden te bestrijden. Gras of braak zijn de beste groenbemesters om wortelknucruiden in te bestrijden. Spelen wortelknucruiden geen rol, dan is de keuze voor een groenbemester afhankelijk van de grond en het volge-

was. De ideale groenbemester bestaat niet. De tweede bijeenkomst is gesproken over bemesting. Met name de fosfaatbemesting gaf veel stof tot praten. PPO-onderzoeker Anne Marie van Dam legde uit dat het Pw-getal aangeeft hoeveel fosfaat direct beschikbaar is voor de plant. Het Pw-getal wordt namelijk bepaald op basis van de hoeveelheid fosfaat in een waterige oplossing. Als het Pw-getal voldoende hoog is, dan is een bemesting met fosfaat niet zinvol. Een aantal telers bemest inderdaad geen fosfaat; enkele telers deden dit wel, omdat men zich niet voldoende realiseerde dat bij het Pw-getal op hun bedrijf de fosfaat direct beschikbaar is voor de gewassen.

NETWERKVORMING

Netwerkvorming is een belangrijk onderdeel in het project. De groep vindt het een goede zaak om in overleg te gaan met gewasbeschermingshandelaren. De deelnemers merken dat er verschillen zijn in advisering tussen handelaren onderling en

met de DLV en PPO-adviezen. Dat maakt voor hen de keuze niet makkelijker. Gezamenlijk wil je voor de bollentelers de beste adviezen geven en zorg dragen voor de duurzaamheid van de teelt in haar omgeving. Door met elkaar in gesprek te gaan, kan je aangeven waar de kansen en knelpunten liggen. Elaine: "In gesprekken met diverse partijen komt het project ter sprake. In gesprekken met beleidsmakers van onder meer gemeenten en provincie merk ik dat dit soort projecten een positieve bijdrage leveren aan de beeldvorming over de sector. Op de planning staat in ieder geval een gesprek met het Hoogheemraadschap. Maar ook andere partijen, zoals Milieufederatie of milieuambtenaren van gemeenten zijn geïnteresseerd om eens met de telers rond de tafel te gaan."

Frank Vonderbank: 'Goed op de teelt gericht'

Een van de deelnemers aan de studieclub Telen met toekomst in De Noord is Frank Vonderbank. Hij is al lid van twee andere studieclubs, maar ervaart deze aan aanvullend voor zijn bedrijf. "Ik vind dat deze club zich goed op de teelt richt, en dat ervaar ik als positief. Juist over de teelt van de verschillende gewassen valt nog veel van elkaar te leren. Als ondernemer heb je tegenwoordig met zoveel verschillende zaken te maken, dat de gewone teeltkennis wel eens wat verwatert. Neem alleen al het spuitwerk. Iedereen doet dat toch weer wat anders."

Vonderbank beschouwt deelname ook als een mogelijkheid om informatie beter af te wegen. "Als ondernemer krijg ik op het bedrijf van diverse instanties en bedrijven teeltinformatie. Het is goed om in de studieclub die soms tegenstrijdige informatie nog eens tegen het licht te houden." Derde pluspunt vindt hij de bedrijfsbezoeken. "Het is leerzaam om bij elkaar te gaan kijken. Daardoor kun je je beter een beeld vormen van hetgeen een deelnemer al heeft verteld."

De deelnemers in De Noord

Van de studiegroep De Noord volgt hier een korte beschrijving:

Naam: *Jan Willem van der Klugt*
Bedrijf: **Gebr. v.d. Klugt**
Mede-ondernemers: 1 (broer)
Oppervlakte: 20 ha
Gewassen: lelie, hyacint, tulp, narcis, krokus en iris

Naam: *Gé Bakkum*
Bedrijf: **Bloembollenwekerij G. Bakkum**
Mede-ondernemer: geen
Oppervlakte: 28 ha
Gewassen: lelie, tulp, narcis, krokus en iris

Naam: *Marcel de Goede*
Bedrijf: **de Goede Bloembollen**
Mede-ondernemer: 1 (vader)
Oppervlakte: 30 ha
Gewassen: tulp, anemoon, fritillaria, iris reticulata en diverse bijzondere bolgewassen

Naam: *Gerard Berbee*
Bedrijf: **G.E.M. Berbee**
Mede-ondernemer: geen
Oppervlakte: 10 ha
Gewassen: tulp, lelie, krokus en narcis

Naam: *Frank Vonderbank*
Bedrijf: **F.N.G. Vonderbank**
Mede-ondernemer: 1 (echtgenote)
Oppervlakte: 25 ha
Gewassen: tulp, krokus, narcis, Chionodoxa, Zantedeschia, freesia en Brodiaea

Naam: *Jacco Maters*
Bedrijf: **Fa. Maters**
Mede-ondernemers: 1 (vader)
Oppervlakte: 30 ha
Gewassen: lelie, tulp, narcis, krokus, allium moly, ixia en sparaxis

Naam: *Andre de Wit*
Bedrijf: **Gebr. de Wit**
Mede-ondernemer: 1 (broer)
Oppervlakte: 28 ha
Gewassen: tulp, iris, Allium, dahlia, lelie, krokus, narcis en Nerine

Naam: *Ton Smit*
Bedrijf: **Bloembollenwekerij A.C.M. Smit**
Mede-ondernemer: geen
Oppervlakte: 35 ha
Gewassen: tulp, narcis en krokus

Naam: *Aad van Zanten*
Bedrijf: **Th. J. van Zanten BV**
Mede-ondernemer: 1 (neef)
Oppervlakte: 35 ha
Gewassen: tulp, narcis, iris, krokus en lelie

PROJECT

Het praktijknetwerk Telen met toekomst verenigt groepen praktijkbedrijven, afnemers, toeleveranciers, intermediairen, maatschappelijke organisaties en overheid rond de ontwikkeling en implementatie van meer duurzame (ecologisch en economisch) productiesystemen in de plantaardige sectoren. Er zijn 31 praktijknetwerken (waarvan 5 in de bollenteelt), verspreid over heel Nederland. De kern van elk praktijknetwerk bestaat uit een studiegroep van ondernemers, met daaromheen de bedrijven en organisaties die een direct belang hebben bij de agrarische bedrijfsvoering. Het accent ligt op de thema's gewasbescherming en bemesting. Het project wordt uitgevoerd door Praktijkonderzoek Plant & Omgeving en DLV Adviesgroep en gefinancierd door de ministeries van LNV en VROM. Informatie: Stefanie de Kool (0252-462113) of www.telenmettoekomst.nl

VIRUSBESTRIJDING TULP

Uit onderzoek is gebleken dat een wekelijkse bespuiting met een pyrethroïde, zoals 0,16 kg Decis Micro een goed resultaat geeft. Een pyrethroïde op het juiste moment gespoten (tegen de avond) zorgt voor ongeveer 50% virusoverdracht beperking. Het meespuiten van andere middelen geeft maar een kleine verbetering van het resultaat; Het toevoegen van bijvoorbeeld Pirimor aan de Decis brengt het resultaat tot maximaal 55%. Tweemaal per week spuiten met de hele dosering verbetert het resultaat niet noemenswaardig. Tweemaal per week spuiten met de halve dosering is af te raden, aangezien de halve dosering onvoldoende werkzaam is. Ook het afwisselen van pyrethroïden heeft geen zin, omdat ze allen op dezelfde manier werken. Van de pyrethroïden is Decis Micro het minst milieubelastend. Selecteren (voor de eerste luizen gaan vliegen) is de belangrijkste methode om virusoverdracht te voorkomen. Door de warme zomer van vorig jaar, is de virusverspreiding hoog geweest. Het verwijderen van de geïnfecteerde planten in uw paartij, voordat overdracht plaats kan vinden, is nu dus extra van belang. In partijen met veel virus is de inzet van minerale olie te overwegen. Hiermee wordt het viruspercentage van de betreffende partij niet meer teruggebracht, maar de minerale olie kan de virusoverdracht naar andere partijen verminderen.